ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
29 Ιανουαρίου 1985 *

Στην υπόθεση 147/83

Münchener Import-Weinkellerei Herold Binderer GmbH, Lerchenstraße 66, D-8000 München 50, εκπροσωπούμενη από τους δικηγόρους Walter Neumann, H. Dieter Steichele και Bernd G. Maier, Schubertstraße 1, D-8000 München 2,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον Peter Karpenstein,

καθής,

και

Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, εκπροσωπούμενης από τον Jochim Sedemund, Κολωνία, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το γραμματέα της πρεσβείας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, 20-22, avenue Émile-Reuter,

παρεμβαίνουσας,

που έχει ως αντικείμενο

— αφενός, την ακύρωση του άρθρου 1, παράγραφος 3, στοιχείο ζ, του κανονισμού 1224/83 της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 1983 (για δεύτερη τροποποίηση του κανονισμού 997/81 περί των λεπτομερειών εφαρμογής για το χαρακτηρισμό και την παρουσίαση οίνων και γλευκών σταφυλής — ΕΕ L 134, σ. 1), καθόσον η διάταξη αυτή απαγορεύει τη χρήση των όρων « spätgelesen » (όψιμης συγκομιδής) και « ausgelesen » (διαλεγμένος) κατά τη μετάφραση ενδείξεων σχετικών με ανώτερη ποιότητα οίνου·

— αφετέρου, και επικουρικώς, την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη η προσφεύγουσα από το γεγονός ότι ο προαναφερθείς κανονισμός της απαγορεύει να χρησιμοποιεί στο μέλλον τους όρους « spätgelesen » και « ausgelesen ».

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

συγκείμενο από τους O. Due, πρόεδρο τμήματος, K. Κακούρη, U. Everling, Y. Galmot και R. Joliet, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. VerLoren van Themaat
γραμματέας: D. Louterman, υπάλληλος διοικήσεως

*

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 19 Ιουλίου 1983, η επιχείρηση Münchener Import-Weinkellerei Herold Binderer GmbH, με έδρα το Μόναχο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, άσκησε προσφυγή ζητώντας:

— αφενός, βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΟΚ, την ακύρωση του άρθρου 1, παράγραφος 3, στοιχείο ζ, του κανονισμού 1224/83 της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 1983, για δεύτερη τροποποίηση του κανονισμού 997/81 περί των λεπτομερειών εφαρμογής για το χαρακτηρισμό και την παρουσίαση οίνων και γλευκών σταφυλής (ΕΕ L 134, σ. 1), καθόσον η διάταξη αυτή της απαγορεύει τη χρήση των όρων « spätgelesen » (όψιμης συγκομιδής) και « ausgelesen » (διαλεγμένος) κατά τη μετάφραση ενδείξεων σχετικών με ανώτερη ποιότητα οίνων εισαγόμενων από τρίτες χώρες·

* Μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 11ης Δεκεμβρίου 1984.

— αφετέρου, και επικουρικώς, βάσει του άρθρου 215 της Συνθήκης, να αναγνωριστεί η ευθύνη της Κοινότητας για τη ζημία που υπέστη η προσφεύγουσα από το γεγονός ότι η προαναφερθείσα διάταξη της απαγορεύει να χρησιμοποιεί στο μέλλον τους όρους « spätgelesen » και « ausgelesen ».

2 Η προσφεύγουσα εταιρία εισάγει και διανέμει στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας οίνους προελεύσεως άλλων κρατών μελών και τρίτων χωρών. Έχει ειδικευτεί κυρίως στην εισαγωγή οίνων προελεύσεως Ουγγαρίας και Γιουγκοσλαβίας, χωρών στις οποίες παράγονται κατά παράδοση οίνοι, οι οποίοι χαρακτηρίζονται με όρους που μπορούν να αποδοθούν στα γερμανικά με τις λέξεις « Spätlese » (όψιμη συγκομιδή) και « Auslese » (διαλογή), και οι οποίοι, σε ορισμένο βαθμό, μοιάζουν με τους οίνους « Spätlesen » και « Auslesen » που παράγονται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, πράγμα που αποτελεί ένα από τα στοιχεία της διαφοράς.

3 Το άρθρο 30, παράγραφος 7, του κανονισμού 355/79 του Συμβουλίου, της 5ης Φεβρουαρίου 1979, περί των γενικών κανόνων για την περιγραφή και την παρουσίαση οίνων και γλευκών σταφυλής (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/024, σ. 200), ορίζει ότι:

« Για την περιγραφή των εισαγομένων προϊόντων στο ετικετάρισμα οι ενδείξεις που αναφέρονται στα άρθρα 27, 28 και 29 γίνονται σε μια ή περισσότερες επίσημες γλώσσες της Κοινότητας.

Εντούτοις η ένδειξη:

— ...

— των μνειών που αφορούν μια ανώτερη ποιότητα και που αναφέρονται στο άρθρο 28, παράγραφος 2, υπό γ),

— ...

— ...

— ...

γίνεται με μια των επισήμων γλωσσών της τρίτης χώρας καταγωγής. Οι ενδείξεις αυτές δύνανται επί πλέον να γίνουν σε μία επίσημη γλώσσα της Κοινότητας.

Η χρησιμοποίηση ορισμένων ενδείξεων, που προέρχονται από τη μετάφραση ενδείξεων που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο, δύναται να ρυθμιστεί από τις λεπτομέρειες εφαρμογής. »

Το άρθρο 43 του ίδιου κανονισμού ορίζει ότι η περιγραφή και η παρουσίαση των οίνων δεν πρέπει να μπορούν να προκαλέσουν σύγχυση ως προς το είδος, την καταγωγή και τη σύσταση των οίνων αυτών.

4 Το άρθρο 2, παράγραφος 4, εδάφιο 2, του κανονισμού 997/81 της Επιτροπής, της 26ης Μαρτίου 1981, περί των λεπτομερειών εφαρμογής για το χαρακτηρισμό και την παρουσίαση οίνων και γλευκών σταφυλής (ΕΕ L 106, σ. 1), το οποίο θεσπίζει λεπτομέρεια εφαρμογής δυνάμει του ανωτέρω άρθρου 30, παράγραφος 7, του κανονισμού 355/79, ορίζει ότι « μια ένδειξη σχετική με ανωτέρα ποιότητα... δεν μπορεί να μεταφραστεί στη γερμανική γλώσσα, για να αντιγραφεί στην ετικέτα εισαγόμενου οίνου, με κανένα από τους ακόλουθους όρους: ...“ Spätlese ”, “ Auslese ” ... ».

5 Μετά τη θέσπιση του κειμένου αυτού, η προσφεύγουσα απευθύνθηκε στις αρμόδιες αρχές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και την Επιτροπή και τους πρότεινε, για να τηρηθεί ο νέος αυτός κανονισμός και συγχρόνως για να αποδοθούν όσο το δυνατό πιστότερα, κατά τη γνώμη της, οι αντίστοιχοι ουγγρικοί όροι, να χρησιμοποιεί τους επιθετικούς τύπους των όρων « Spätlese » και « Auslese », δηλαδή αντίστοιχα « spätgelesen » (όψιμης συγκομιδής) και « ausgelesen » (διαλεγμένος). Η πρόταση αυτή έτυχε κυρίως της εγκρίσεως της Επιτροπής, με έγγραφο της 14ης Αυγούστου 1981, η δε προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι ακριβώς στο στοιχείο αυτό βασίστηκε, όταν αποφάσισε να εισαγάγει και να διαθέσει, υπό τη μορφή αυτή, στην αγορά της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, οίνους προελεύσεως Ουγγαρίας και Γιουγκοσλαβίας.

6 Έτσι είχαν τα πράγματα όταν θεσπίστηκε ο προαναφερθείς κανονισμός 1224/83 της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 1983, το άρθρο 1, παράγραφος 3, στοιχείο ζ, του οποίου ορίζει ότι « ... ένδειξη σχετική με ανώτατη ποιότητα... δεν επιτρέπεται να μεταφραστεί στη γερμανική γλώσσα, για να αναγραφεί στην ετικέτα εισαγόμενου οίνου, με κανέναν από τους ακόλουθους όρους: ... “ Spätlese ”, “ Auslese ”, ... καθώς και “ spätgelesen ” και “ ausgelesen ”».

7 Η έκτη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου του κανονισμού 1224/83 αιτιολογεί την απαγόρευση της χρήσης των επιθετικών αυτών τύπων ως εξής: « για να αποφευχθεί η εξαπάτηση του καταναλωτή όσον αφορά το ανώτερο ποιοτικό επίπεδο ορισμένων οίνων που εισάγονται στην Κοινότητα, και υπόκεινται σε λιγότερο περιοριστικές απαιτήσεις σχετικά με τη σήμανση, χωρίς ωστόσο να δημιουργηθεί διάκριση ως προς την περιγραφή των οίνων αυτών σε σχέση με τους οίνους κοινοτικής καταγωγής, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαίτερες κλιματικές συνθήκες στις οποίες έχουν παραχθεί οι εισαγόμενοι οίνοι και να αποκλείεται, επομένως, η δυνατότητα αναγραφής στην ετικέτα αυτών των εισαγομένων οίνων, των όρων “ spätgelesen ”, και “ ausgelesen ”, έστω και αν και οι όροι αυτοί αποτελούν τη μετάφραση όρων που συμφωνούν με τις διατάξεις της τρίτης χώρας καταγωγής ».

8 Αυτή τη διάταξη του άρθρου 1, παράγραφος 3, του κανονισμού 1224/83 προσβάλλει η παρούσα προσφυγή, η οποία περιλαμβάνει συγχρόνως αίτημα ακυρώσεως της επίδικης διάταξης και αίτημα αναγνωρίσεως της ευθύνης της Κοινότητας για τη ζημία, την οποία η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι υπέστη από το γεγονός της απαγόρευσης της χρήσης, στο μέλλον, των όρων « spätgelesen » και « ausgelesen ».

Επί του αιτήματος ακυρώσεως

9 Η Επιτροπή και η Κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, παρεμβαίνουσα, θεωρούν ότι το αίτημα αυτό είναι απαράδεκτο, δεδομένου ότι οι προσβαλλόμενες διατάξεις του επίδικου κανονισμού δεν αφορούν την προσφεύγουσα ούτε άμεσα ούτε ατομικά.

10 Αντίθετα, η προσφεύγουσα εταιρία, υποστηρίζει ότι το αίτημα ακυρώσεως είναι παραδεκτό, διότι η απαγόρευση της μετάφρασης, η οποία θεσπίζεται με την επίδικη διάταξη του κανονισμού 1224/83, δεν μπορεί να αφορά παρά μόνο τις δυνατότητες αναγραφής ενδείξεων στις ετικέτες οίνων που προέρχονται από την Ουγγαρία ή τη Γιουγκοσλαβία και προορίζονται αποκλειστικά για την αγορά της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας· μόνο η προσφεύγουσα και άλλες δύο επιχειρήσεις εισήγαγαν τέτοιους οίνους στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και τους διένειμαν στο έδαφός της· λόγω της πρακτικής των χωρών κρατικού εμπορίου, η οποία συνίσταται στη σύναψη μακροχρονίων συμβάσεων παραδόσεως εμπορευμάτων με ορισμένους αποκλειστικούς εισαγωγείς των χωρών στις οποίες εισάγονται τα προϊόντα αυτά, καθένας από τους εισαγωγείς αυτούς είναι ειδικευμένος σε διαφορετικό τύπο οίνων· τέλος, από τη διαδικασία για τη θέσπιση της επίδικης διάταξης αποδεικνύεται ότι το κείμενο αυτό αφορά, στην πραγματικότητα, μόνο την προσφεύγουσα.

11 Κατά το άρθρο 173, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης, προσφυγή ακυρώσεως που ασκεί ιδιώτης είναι παραδεκτή υπό την προϋπόθεση ότι η προσβαλλόμενη πράξη, έστω και αν έχει εκδοθεί ως κανονισμός, αποτελεί, στην πραγματικότητα, απόφαση που αφορά τον προσφεύγοντα άμεσα και ατομικά. Σκοπός της διάταξης αυτής είναι να μη μπορούν τα κοινοτικά όργανα, με την απλή επιλογή της μορφής του κανονισμού, να αποκλείουν τη δυνατότητα των ιδιωτών να ασκούν προσφυγές κατά των αποφάσεων που τους αφορούν άμεσα και ατομικά, και να τονιστεί έτσι ότι η επιλογή της μορφής δεν μπορεί να μεταβάλει τη φύση μιας πράξεως.

12 Όπως αποφάνθηκε το Δικαστήριο με την απόφασή του της 6ης Οκτωβρίου 1982 (Alusuisse Italia κατά Συμβουλίου, 307/81, Συλλογή σ. 3463), η προσφυγή ιδιώτη δεν είναι πάντως παραδεκτή, εφόσον στρέφεται κατά κανονισμού γενικής ισχύος κατά την έννοια του άρθρου 189, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης. Το κριτήριο της διάκρισης

μεταξύ κανονισμού και αποφάσεως έγκειται, σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, στη γενική ή μη ισχύ της οικείας πράξεως. Επομένως, πρέπει να ερευνάται η φύση της προσβαλλόμενης πράξης και, ιδίως, τα έννομα αποτελέσματα που επιδιώκει να παραγάγει ή πράγματι παράγει.

13 Εν προκειμένω πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσβαλλόμενη διάταξη του επίδικου κανονισμού απαγορεύει σε όλους τους επιχειρηματίες που εισάγουν ή θα εισαγάγουν στο μέλλον τέτοιους οίνους από τρίτες χώρες προς την Κοινότητα, να χρησιμοποιούν ορισμένους όρους κατά τη μετάφραση αλλοδαπών ενδείξεων. Επομένως, το μέτρο αυτό έχει, έναντι των εισαγωγέων, γενική ισχύ υπό την έννοια του άρθρου 189, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης, διότι εφαρμόζεται επί αντικειμενικώς καθορισμένων καταστάσεων και παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι κατηγοριών προσώπων στα οποία αναφέρεται κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο. Εξάλλου, όπως έχει ήδη κρίνει το Δικαστήριο, η δυνατότητα προσδιορισμού του αριθμού ή ακόμα και της ταυτότητας των υποκειμένων του δικαίου, στα οποία εφαρμόζεται μια πράξη σε δεδομένη στιγμή, δεν θίγει τον κανονιστικό χαρακτήρα της πράξης αυτής.

14 Τέλος, όπως έχει ήδη κρίνει το Δικαστήριο, η διάκριση μεταξύ κανονισμού και αποφάσεως στηρίζεται αποκλειστικά στη φύση της ίδιας της πράξης και στα έννομα αποτελέσματα που παράγει και όχι στον τρόπο θεσπίσεώς της.

15 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η επίδικη διάταξη, του κανονισμού 1224/83 δεν αφορά ατομικά την προσφεύγουσα και ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να την προσβάλει βάσει του άρθρου 173, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης. Επομένως, το αίτημα ακυρώσεως είναι απορριπτέο ως απαράδεκτο.

Επί του επικουρικού αιτήματος αναγνωρίσεως της ευθύνης της Επιτροπής

16 Η προσφεύγουσα εταιρία υποστηρίζει ότι, ακόμα και αν το Δικαστήριο δεν ακυρώσει την προσβαλλόμενη διάταξη, είναι βέβαιο ότι η διάταξη αυτή τη ζημιώνει σοβαρά « στο εμπόριο που έχει οργανώσει και ασκεί ». Πράγματι, η προσφεύγουσα παρακινήθηκε να διαθέσει σημαντικά κεφάλαια για να εισαγάγει και να διαθέσει στη γερμανική αγορά οίνους προελεύσεως Ουγγαρίας και Γιουγκοσλαβίας ακριβώς από το γεγονός ότι η Επιτροπή είχε εγκρίνει, στις 14 Αυγούστου 1981, τη χρήση των ενδείξεων « spätgelesen » και « ausgelesen ». Η Κοινότητα υποχρεούται επομένως να αποκαταστήσει αυτή τη ζημία. Η προσφεύγουσα εταιρία θεωρεί ότι, λόγω του ότι αδυνατεί, όπως ισχυρίζεται, να εκτιμήσει επακριβώς το ύψος της ζημίας, έχει επαρκές έννομο συμφέρον να ζητήσει από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει, από τώρα, ότι η Κοινότητα υποχρεούται να την αποζημιώσει.

17 Η Επιτροπή και η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας θεωρούν καταρχάς ότι το αίτημα αυτό πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο διότι, αφενός η ζημία που επικαλείται η προσφεύγουσα είναι καθαρά ενδεχόμενη και, αφετέρου, η προσφεύγουσα δεν αποδεικνύει τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της πράξης της Επιτροπής και της μεταβολής των δυνατοτήτων της προσφεύγουσας στην εισαγωγή οίνων.

18 Επιπλέον, η Επιτροπή και η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας υποστηρίζουν ότι το αίτημα αυτό είναι, εν πάση περιπτώσει, αβάσιμο, δεδομένου ότι εν προκειμένω δεν υπάρχει κατάφωρη παραβίαση υπέρτερου κανόνα δικαίου που προστατεύει τους ιδιώτες. Το έγγραφο της Επιτροπής, της 14ης Αυγούστου 1981, είχε ως σκοπό και ως αποτέλεσμα αποκλειστικά και μόνο να διευκρινίσει την υπάρχουσα νομική κατάσταση σε μία δεδομένη στιγμή και η προσφεύγουσα δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι έχει κεκτημένο δικαίωμα προς διατήρηση της κατάστασης αυτής. Τέλος, ο κανονισμός 1224/83 περιέχει εξαιρετικά εύκαμπτες μεταβατικές διατάξεις, ακριβώς για να αποφευχθούν μη φυσιολογικές ζημίες σε βάρος των ενδιαφερομένων.

19 Όπως επανειλημμένως είχε δεχτεί το Δικαστήριο (απόφαση της 2ας Ιουνίου 1976, Kampffmeyer κ.λ. κατά Επιτροπής και Συμβουλίου, 56 έως 60/74, Slg. σ. 711· απόφαση της 2ας Μαρτίου 1977, Eier-Kontor κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, 44/76, Slg. σ. 393), το άρθρο 215 της Συνθήκης δεν εμποδίζει την υποβολή αγωγής στο Δικαστήριο για την αναγνώριση της ευθύνης της Κοινότητας, έστω και αν η ζημία δεν μπορεί ακόμα να υπολογιστεί επακριβώς, υπό την προϋπόθεση, πάντως, ότι πρόκειται για ζημία που επίκειται και μπορεί να προβλεφθεί με επαρκή βεβαιότητα.

20 Στην προκειμένη περίπτωση πρέπει να γίνει δεκτό ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές. Οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας εταιρίας περί της ζημίας που φέρεται ότι υπέστη είναι, στην πραγματικότητα, αμφίβολοι και συγχρόνως ασαφείς. Έτσι, στις παρατηρήσεις της επί της ενστάσεως απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή, η προσφεύγουσα εταιρία περιορίστηκε να ζητήσει « να την αποζημιώσουν οι Κοινότητες για τη ζημία που ίσως προκύψει στο μέλλον » από το γεγονός της απαγόρευσης της χρησιμοποίησης μεταφρασμένων όρων και θεωρεί ότι η ζημία « παρίσταται πιθανή ». Ομοίως, ούτε τα ερωτήματα που έθεσε σχετικά το Δικαστήριο κατά τη δημόσια συνεδρίαση επέτρεψαν να αποδειχθεί ότι η προβαλλόμενη ζημία έχει επικείμενο χαρακτήρα και μπορεί να προβλεφθεί με επαρκή βεβαιότητα.

21 Το αίτημα της προσφυγής περί αναγνωρίσεως της ευθύνης των Κοινοτήτων πρέπει επίσης να απορριφθεί χωρίς να απαιτείται να διευκρινιστεί αν απορρίπτεται ως απαράδεκτο ή ως αβάσιμο.

22 Από τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

23 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Επειδή η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Due Κακούρης

Everling Galmot Joliet

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 29 Ιανουαρίου 1985.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

O. Due